

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, 2015. évi február hó 11. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta a következő

Í t é l e t e t :

A folytatólagosan elkövetett lopás büntette miatt **I.r. vádlott** és társai ellen indult büntetőügyben a Tatabányai Törvényszék 2013. június 10. napján kelt 4.B.71/2012/37. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy

I.r. vádlott által elkövetett bűncselekményt folytatólagosan társtettesként elkövetett lopás büntettének (Btk. 370.§ (1) bekezdés (2) bekezdés ba.), bb.) pontok, (6) bekezdés b.) pont) minősíti.

Ezért az I.r. vádlottat 3 (három) év 6 (hat) hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, mellékbüntetésül 4 (négy) év közügyektől eltiltásra ítéli. Az I.r. vádlottal szemben 70.000 (hetvenezer) Ft összegre vagyonelkobzást rendel el.

II.r. vádlott által elkövetett bűncselekményt folytatólagosan bűnsegédként elkövetett lopás büntettének (Btk. 370.§ (1) bekezdés (2) bekezdés ba.), bb.) pontok, (6) bekezdés b.) pont) minősíti.

Ezért a II.r. vádlottat 4 (négy) év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, mellékbüntetésül 4 (négy) év közügyektől eltiltásra ítéli.

A Győri Járásbíróság B.1224/2012/8. számú ítéletével **III.r.** vádlottal szemben alkalmazott próbára bocsátást megszünteti és az arra vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezi.

III.r. vádlott által elkövetett bűncselekményeket folytatólagosan társtettesként elkövetett lopás büntettének (Btk. 370.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bb.) pont, (6) bekezdés b.) pont),
lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntettének (Btk. 325. § (1) bekezdés a.) pont) minősíti.

Ezért és a terhére a Győri Járásbíróság B.1224/2012/8. számú ítéletével még megállapított tartási kötelezettség elmulasztásnak vétsége (Btk. 212. § (1) bekezdés) miatt halmazati büntetésül a III.r. vádlottat 4 (négy) év 10 (tíz) hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, mellékbüntetésül 5 (öt) év közügyektől eltiltásra ítéli.

IV.r. vádlott által elkövetett bűncselekményt folytatólagosan felbujtóként elkövetett lopás büntetnének (Btk. 370.§ (1) bekezdés (2) bekezdés ba.), bb.) pontok, (6) bekezdés b.) pont) minősíti.

Ezért a IV.r. vádlottat 3 (három) év 10 (tíz) hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, mellékbüntetésül 4 (négy) év közügyektől eltiltásra ítéli.

A kiszabott szabadságvesztés büntetésbe a IV.r. vádlott által 2009. december 2. napjától 2010. február 26. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt rendeli beszámítani.

V.r. vádlott által elkövetett bűncselekményt folytatólagosan társtettesként elkövetett lopás büntetnének (Btk. 370.§ (1) bekezdés (2) bekezdés ba.), bb.) pontok, (6) bekezdés b.) pont) minősíti.

Ezért az V.r. vádlottat 4 (négy) év 6 (hat) hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, mellékbüntetésül 4 (négy) év közügyektől eltiltásra ítéli.

A vádlottak a kiszabott szabadságvesztés büntetésekből legkorábban azok kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

III.r. vádlottat terhelő bűnügyi költség összege 186.156 (száznolcvanhatezer-egyszázötvenhat) Ft, a vádlottakat egyetemlegesen terhelő bűnügyi költség összege 391.178 (háromszázkilencvenegyezer-egyszázhetvennyolc) Ft, 36.875 (harminchatezer-nyolcszázhetvenöt) Ft bűnügyi költség az állam terhén marad.

Egyebekben helybenhagyja az elsőfokú bíróság ítéletét azzal, hogy a III.r. vádlott személy igazolvány száma: ..., lakhelye:; a IV.r. vádlott 2009. december 2. napjától 2010. február 26. napjáig volt előzetes fogvatartásban, a IV.r. vádlott lakhelye: ..., tartózkodási helye:

A másodfokú eljárásban felmerült 25.000 (huszonötezer) Ft bűnügyi költség megfizetésére **III.r.** vádlottat kötelezi.

I n d o k o l á s :

A Tatabányai Törvényszék a 2013. március 5. és május 28. napjain megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozott és 2013. június 10. napján kihirdetett, 4.B.71/2012/37. számú ítéletével bűnösnek mondta ki **I.r. vádlottat** 1. rb folytatólagosan elkövetett lopás büntetnében, mint társtettet (Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a.) és c.) pont, (7) bekezdés b.) pont), **II.r. vádlottat** 1 rb. folytatólagosan elkövetett orgazdaság büntetnében (Btk. 326. § (1) bekezdés, (6) bekezdés b.) pont), **III.r. vádlottat** 1 rb. lopás büntetnében, mint társtettet (Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c.) pont, (7) bekezdés b.) pont), továbbá 1 rb. folytatólagosan elkövetett lopás büntetnében (Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c.) pont, (6) bekezdés b.) pont), valamint 1 rb. lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetnében (Btk. 263/A. (1) bekezdés a.) pont), **IV.r. vádlottat** 1 rb. folytatólagosan

elkövetett lopás büntetében, mint felbujtót (Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a.) és c.) pont, (7) bekezdés b.) pont), valamint **V.r. vádlottat** 1 rb. folytatólagosan elkövetett lopás büntetében, mint társtettes (Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a.) és c.) pont, (7) bekezdés b.) pont).

Ezért **I.r. vádlottat** 4 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra, **II.r. vádlottat** 4 év 10 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés és 5 év közügyektől eltiltásra, **III.r. vádlottat** halmazati büntetésül 6 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra, **IV.r. vádlottat** 4 év 8 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 5 közügyektől eltiltásra, illetőleg **V.r. vádlottat** 5 év 5 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. Valamennyi terhelt vonatkozásában beszámítani rendelte az általuk előzetes fogvatartásban töltött időt a velük szemben kiszabott szabadságvesztés büntetések tartamába. Fentiek mellett **II.r. vádlottat** az ellene 1 rb. a Btk. 326. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés b.) pontja szerint minősülő orgazdaság büntette miatt emelt vád alól felmentette, **III.r. vádlott** vonatkozásában a közbiztonságra különös veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés miatti szabálysértési eljárást megszüntette, egyúttal rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelek további sorsáról, és részint külön-külön, részint egyetemlegesen kötelezte a vádlottakat a büntetőeljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész **II.r. vádlott** terhére a részbeni felmentése miatt, a váddal egyező minősítés megállapítása és a büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést, míg **I.r. vádlott** enyhítés, meghatalmazott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés, **II.r. vádlott** meghatalmazott védője elsődlegesen részbeni felmentés, másodlagosan a minősítés megváltoztatása és enyhítés, harmadlagosan enyhítés, **III.r. vádlott** és kirendelt védője továbbá **IV.r. vádlott** és meghatalmazott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés, valamint **V.r. vádlott** és meghatalmazott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan a minősítés megváltoztatása, harmadlagosan enyhítés érdekében jelentett be jogorvoslati kérelmet.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség a Bf.400/2009/5-I. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket alaptalannak ítélve az ügyész által **II.r. vádlott** tekintetében bejelentett fellebbezést módosított formában, kizárólag a büntetés súlyosítása érdekében tartotta fenn. Indítványában rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat betartva lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a beszerzett bizonyítékokat kellő alapossággal vizsgálta meg és vetette össze, e körben perdöntőnek tekintve az I. és IV.r. vádlottak beismerő vallomásait, a lefoglalásról készült jegyzőkönyvek adatait és az igazságügyi gépjármű-közlekedési szakértői vélemény megállapításait. Miután a törvényszék törvényesen és logikusan mérlegelte a bizonyítékokat, és erről megfelelően számot is adott az indokolásban, azt alappal támadni nem lehet, azonos bizonyítéki kör mellett nem kerülhet sor eltérő tényállás megállapítására.

Valamennyi vádlott bűnösségére vont következtetés helytálló, a **III.r. vádlott** cselekvőségével összefüggő minősítés azonban nem helyénvaló. Az ügyészi álláspont ezzel kapcsolatosan arra hivatkozott, hogy az 3. tényállási pontban írtak szerint **III.r. vádlott** 2007. novemberétől kezdődően, több éven keresztül rendszeresen tulajdonította el a sértetti cégtől a lakásán 2009. december 2. napján lefoglalt tárgyakat, és utóbbi napon követte ugyancsak a sértetti

cég sérelmére az 1. tényállási pontban írt bűncselekményt, erre figyelemmel a két tényállási ponttal érintett cselekmények tekintetében a folytatólágosság ismérvei maradéktalanul megállapíthatóak.

Az indítvány szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések nem eltúlzottak, a terheltek által elkövetett bűncselekmény többszörösen minősül, a fennálló súlyosító körülmények nem teszik lehetővé az elsőfokon kiszabott szankciók enyhítését. A bűnösség szűkülése ellenére III.r. vádlottal szemben alkalmazott szankciók sem tekinthető aránytalannak. II.r. vádlott tekintetében a bűnösségének magasabb foka megkívánja, hogy enyhítő szakasz alkalmazása nélkül kerüljön vele szemben kiszabásra a büntetés.

A fentiekre figyelemmel az elsőfokú ítélet Be. 372. § (1) bekezdése alapján történő megváltoztatására, **II.r.** vádlottal szemben hosszabb tartamú börtönbüntetés alkalmazására tett indítványt, **III.r. vádlott** cselekményeinek egységesen a Btk. 316. § (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés c.) pontjára figyelemmel a (7) bekezdés b.) pontja szerint minősülő és büntetendő, részben társtettesként, folytatólágosan elkövetett lopás büntetéként történő minősítését, **I.r.** vádlottal szemben a Btk. 77/B. § (1) bekezdés a.) pontja alapján 70.000 Ft erejéig vagyonekbevétele elrendelését indítványozta, ezen túlmenően pedig a bűnügyi költség viselésével kapcsolatos, illetőleg IV.r. vádlott előzetes fogvatartásának időhatárával összefüggő rendelkezések korrekcióját, egyebekben pedig az ítélet helybenhagyását.

A másodfokú tárgyaláson megtartott perbeszédében a fellebbviteli főügyész képviselője a védelmi fellebbezéseket továbbra is alaptalannak ítélve az indítványát pontosításokkal, módosítva tartotta fenn. Megismételve azon álláspontját, miszerint az eljárási szabályok betartása mellett lefolytatott bizonyítási eljárás során a bizonyítékokat kellő alaposággal vizsgálta meg a törvényszék, a perdöntő fontosságú adatokat egymással és az eljárás egyéb bizonyítékaival is megfelelően összevetette, a tényállást a helytállóan számbavett bizonyítékokra alapította. Időközben azonban olyan változások következtek be, amelyek indokoltá tették a tényállás kiegészítését és pontosítását, egyrésztől III.r. vádlott vonatkozásában a korábbi próbára bocsátásával kapcsolatos határozati tényállást szükséges beemlíteni az ítéleti tényállásba, másrésztől azt is szükséges rögzíteni, hogy nevezett 2005. április 21. napján maroklőfegyver megszerzéséhez és tartásához szükséges engedélyt szerzett, erről tanúskodik a becsatolt vizsgabizonyítvány.

Az elkövetési érték az eljárás során a védelem részéről mindvégig vitatott volt. Ezzel kapcsolatosan számos adat állt rendelkezésre, az **A.** Kft. sértett feljelentésében megjelölt beszerzési, illetőleg kiskereskedelmi ár, emellett a nyomozóhatóság is megkereste a hasonló alkatrészek kiskereskedelmével foglalkozó Kft.-t, és tájékozódott a hasonló áruk értékéről, továbbá az elsőfokú bíróság az eljárás során igazságügyi gépjármű közlekedési szakértőt rendelt ki, aki darabonként, illetőleg mintavétel útján megvizsgálta az egyes lefoglalt árukat. Az ügyészi álláspont rámutatott arra, hogy hasonló ügyekben a kiskereskedelmi érték az irányadó a bűncselekmény minősítésénél. A másodfokú eljárás során becsatolt szakértői vélemények ekként azonban nem értékelhetőek, hiszen készítőiket a bíróság utóbb nem vonta be szakértőként a büntetőeljárásba, ezen okirati bizonyítékok az elsőfokú eljárás során készült szakértői véleménnyel nem konkurálhattak több okból sem.

A megalapozott tényállásból a vádlottak bűnösségére levont következtetés okszerű, III.r. vádlott esetében azonban nem helytálló a minősítés, e körben az ügyészség az indítványában

részletezetteken túlmenően arra is utalt, hogy nevezett terhelt a lőfegyver, illetőleg a lőszer tartására engedéllyel rendelkezett, ilyen módon a kapcsolatos bűncselekmény vádja alóli felmentésének van helye. A többi vádlott bűncselekményének minősítése helyes, a történeti tényállással összhangban áll.

II.r. vádlott felelősségének gazdaságban történt megállapításával összefüggésben rámutatott arra, hogy a vagyon elleni alapcselekmény tettesének nyújtott segítség a folytatólagosan elkövetett gazdaság esetén mindig magában hordozza a pszichikai bűnszegély bizonyos elemeit, azonban II.r. vádlott szándéka arra irányult, hogy a társai által eltulajdonított alkatrészeket megszerezve azokat értékesítse, így magatartása a tettesként megvalósított gazdaság törvényi tényállását meríti ki.

A büntetés kiszabásával kapcsolatosan fenntartva az írásbeli indítványában foglaltakat, az alkalmazott szankciót egyetlen vádlott esetében sem találta eltúlzottnak vagy aránytalannak, a vádlottak cselekményei többszörösen minősülnek, az ilyen jellegű bűncselekmények rendkívül elszaporodottak, ezért az alkalmazott joghátrány enyhítésére nincs mód.

Fentiek mellett az időbeli hatály kérdésében az írásbeli indítványában foglaltakat módosította arra tekintettel, hogy a hatályos anyagi jog kedvezőbb elbírálást biztosít a vádlottak részére a feltételes szabadsággal kapcsolatos szabályozás miatt. Egyebekben a tényállás is rögzítette az I.r. vádlott által megkapott 70.000 Ft átvételét, erre tekintettel a vagyonekbevonás alkalmazása nem mellőzhető.

Összefoglalóan arra tett indítványt, hogy az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a terhelt cselekményeit a 2012. évi C. törvény szerint minősítse, a II.r. vádlott terhére megállapított bűncselekmény miatt hosszabb tartamú börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetést alkalmazzon, megállapítva azt, hogy a vádlottak a büntetésük kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsáthatók legkorábban feltételes szabadságra. Indítványozta III.r. vádlottnak az 1 rb. lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetésének vádja alól történő felmentését, I.r. vádlottal szemben 70.000 Ft erejéig vagyonekbevonás elrendelését, továbbá az ítélet bevezető részének pontosítását akként, hogy IV.r. vádlott 2010. február 26. napjáig volt előzetes fogvatartásban.

Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

Az I.r. vádlott védője a másodfokú tárgyaláson megtartott perbeszédében a bejelentett védelmi fellebbezések változatlanul fenntartotta, álláspontja szerint az elsőfokú ítélet védenye vonatkozásában három oldalról is támadható. Az első támadási pont az elkövetési érték, ennek eltérő meghatározhatósága teljesen eltérő végeredményekhez vezet a büntetőjogi felelősség megállapítása tekintetében is. Az elkövetési értéket nézve nagyon széles a skála, ez egészen a selejt értéktől a kiskereskedelmi értékig terjedhet, és akkor több százmillió forintos eltérések is kialakulhatnak.

A védelem már az elsőfokú eljárás során hivatkozott az alkatrészek selejt voltára, emellett a kiskereskedelmi érték vonatkozásában is alapvető kételyek merültek fel. A tárgyalás tartására tekintettel nincs akadálya a tényállás e tekintetben történő módosításának sem, jóllehet a védelmek által becsatolt bizonyítékok szakértői szinten nem kerültek bevonásra, okirati bizonyítékként azonban értékelés alá vonhatóak. Az a körülmény, hogy az alkatrészek sérült jellege esetlegesen az időmúlásnak is betudható, pusztán feltételezés. A rendelkezésre álló iratokból nem állapítható meg egyértelműen, hogy a meglévő sérülések mikor

keletkeztek, adott esetben azok már a bűncselekmény elkövetése időpontjában is meglévők lehettek, azaz nem kizártnak selejtnak minősülhettek.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében ugyan utalt rá, hogy a vádlottakra kedvezőbb mértékben a kiskereskedelmi értéket állapította meg elkövetési értéként, és a fellebbviteli főügyészség hivatkozott ezzel összefüggésben az egységes ítélkezési gyakorlatra, de a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a Bf.222/2006/4. számú ítéletében ezzel ellentétben azt mondta ki, hogy azon alkatrészek, amelyek egy gyártási folyamat részei, nem tekinthetők a kereskedelmi forgalom szabályai szerinti alkatrészeknek, eltulajdonításuk esetén tehát a kiskereskedelmi érték nem vehető figyelembe. A védelem utóbbi állásponttal értett egyet. Pontos elkövetési érték nem határozható meg, ilyen kétely esetén büntetőjogi felelősség megállapítására nem kerülhet sor.

A következő megkérdőjelezhető pont a bünszövetség és az üzletszerűség kérdésköre. A vádirati minősítés ezen körülményeket még nem tartalmazta, és az eljárás eredményeként jutott a törvényszék arra az álláspontra, hogy az üzletszerűség és a bünszövetség fennállta is megállapítható. A történeti tényállásból, a vádlottak vallomásaiból kell kihámozni, hogy megállapítható-e a bünszövetség. Minden társas elkövetési formánál - főként ahol felbujtó is részese a cselekménynek - valahol okszerű egyfajta szervezettség megléte a bűncselekmény elkövetése során, emellett minden egyes vagyoni elleni cselekménynél is valamilyen szinten felmerülhet az üzletszerűség, hiszen egyfajta vagyoni előnynek feltétlenül meg kell jelennie. Ugyanakkor az a tervszerűség, illetőleg a vagyoni előny elérésére törekvés nem jelent egyet a bünszövetség, illetőleg az üzletszerűség minősítő körülményének megállapíthatóságával, ahhoz a tervszerűségnek, illetőleg a rendszeres haszonszerzésre törekvésnek a jelen ügyben tapasztalható mértéket jelentősen meg kell haladnia. Emellett a törvényszék sem indokolta meg kellőképpen a fenti minősítő körülmények fennálltát.

Az ítélettel szembeni harmadik kifogás a büntetéskiszabás, e körben az I.r. vádlott védője annak a véleményének adott hangot, hogy az alkalmazott börtönbüntetés aránytalanul súlyos, a másodlagos kérelmük ennek jelentős mérséklésére irányult.

A védelmi álláspont szerint az elsőfokon eljáró bíróság figyelmen kívül hagyta a fokozatosság elvét, amit egy első büntényes elkövetőnél figyelembe kell venni. A védelem rendezett családi körülményei sem kaptak megfelelő hangsúlyt. Ugyanakkor a törvényszék a belső arányosság követelményrendszerét sem vette kellőképpen figyelembe, a feltáró beismerő vallomásának sem adott kellő nyomatékot. A kapcsolatos ügyészi állásponttal pusztán annyiban értett egyet, miszerint szükségszerűnek mutatkozik védencével szemben az új büntető törvénykönyv rendelkezéseinek alkalmazása.

Fentiek mellett figyelemmel kell lenni arra, hogy a sértetti cég által bejelentett elkövetési értékre tekintettel a kár megtérült, a sértetti cég jóval a bíróság által megállapítottnál alacsonyabban határozta meg a kárát, s ennek mindenféleképpen értékelést kell nyernie. Olyan jelentős, öt év feletti időmúlás állapítható meg, amelynek a büntetés mértéke meghatározásánál is látszania kell. A rendezett életkörülmények között élő, a törvénnyel összeütközésbe korábban, s azóta sem kerülő védelem esetén az elsőfokú ítélet helybenhagyása jelentősen negatív kihatással lenne I.r. vádlott családtagjaira és szűkebb környezetére.

Fentiekre figyelemmel a védelem fenntartotta a felmentésre irányuló elsődleges fellebbezési kérelmét, a másodlagos indítványához kapcsolódóan - az enyhítő körülmények túlnyomó

súlyára figyelemmel - kérte a büntetés fele részének letöltése utáni feltételes szabadságra bocsáthatóság megállapítását, illetőleg a kiszabott büntetés lényeges enyhítését.

A tárgyaláson megtartott perbeszédében II.r. vádlott védője - fenntartva a másodfokú eljárásban általa becsatolt igazságügyi könyvszakértői és gépjármű-műszaki szakértői vélemény előterjesztőjének perbevonására, szakértői minőségük elismerésére vonatkozó indítványát - a védence bűnösségének megállapításával érintett tényállásrészek megalapozatlanságára hívta fel a figyelmet, csatlakozva az I.r. védelem által elmondottakhoz. Kiemelte, a II.r. terhelt a nyomozati szakban együttműködött a hatóságokkal, részben magára nézve is terhelő vallomást tett, ugyanakkor az üzletszerűség és a bűnszövetség minősítő körülményeinek elemei nem voltak bizonyíthatóak, az ítélet ezzel kapcsolatos megállapításai minden alapot nélkülöznek. Az értékmeghatározás kérdéses, jogellenesen, jogszabályi alapot nélkülöző módon történt a törvényszék részéről az elkövetési érték meghatározása. A sértetti oldalról nyilatkozó **1. tanú** nyilatkozata egyértelmű volt atekintetben, miszerint nem megállapítható, hogy a gyár melyik részéről tűntek el ezek az alkatrészek, az azonban igazolható, hogy kiskereskedelmi forgalomra nem voltak alkalmasak. Ugyan főszabályszerűen a tulajdon elleni bűncselekmények esetében a kiskereskedelmi érték az irányadó, egy ilyen jellegű gyártási folyamat azonban jelen ügyben nem alapozza meg a kiskereskedelmi ár figyelembe vehetőségét.

A könyvszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a készletet beszerzési, illetőleg könyv szerinti értéken kell nyilvántartani, ha pedig a készlet bármely okból nem felel meg a követelményeknek, esetleg megrongálódik, az értékvesztés elszámolásával kell a piaci árra csökkenteni az értékét. Az is nyilvánvaló, hogy az **A.** a büntetőeljárásban érintett készleteket selejtként tartotta nyilván, s így a piaci árhoz legközelebb a hulladék ár esik. A könyvszakértői vélemény alapján azonban szükségesnek mutatkozott újabb igazságügyi gépjármű és műszaki szakértő igénybevétele, arra is figyelemmel, hogy a bíróság által kirendelt szakértő számos szempontot figyelmen kívül hagyott, így nem tudott megfelelő, megalapozott ítélet alapjául szolgáló véleményt alkotni. A Gratzl- féle szakvélemény alapján elkövetési értéként az az ár fogadható el, amelyet a sértett a saját könyvelési nyilvántartásában szerepeltetett és kárként bejelentett. Lehetséges, hogy a szóban forgó alkatrészek működőképesek, semmiképpen nem állítható azonban, hogy kiskereskedelmi forgalomra is alkalmasak.

Fentiek alapján a védelem annak az álláspontjának adott hangot, hogy szükségszerű az ügyben egy megismételt eljárás, erre tekintettel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta. Másodlagosan arra vonatkozóan tett előterjesztést, hogy az ítélet tábla az elkövetési érték tekintetében ne az elsőfokú bíróság általi értékmeghatározást, hanem a sértett által bejelentett beszerzési értéket fogadja el, s ez alapján jelentősen enyhítse a II.r. vádlottal szemben alkalmazott szankció súlyát.

Enyhítő körülmények között emelte ki a terhelteknek fel nem róható jelentős időmúlást, védence büntetlen előéletét, az előzetes fogvatartását követően a társadalomba történt visszailleszkedését, ismét munkába állt és azóta sem indult vele szemben büntetőeljárás. Az ilyen jellegű cselekmények elszaporodottságával kapcsolatos ügyészi érvelés elhibázott, éppen, hogy csökkenő tendenciát mutat az orgazdaságok száma. A kár megtérülése is

jelentős enyhítő körülmény, mindez indokoltá teszi a büntetés fele részének kitöltése utáni feltételes szabadlábra bocsáthatóság kimondását.

Mindezekon túlmenően azonban az elsődleges indítványa körében arra hívta fel a figyelmet, hogy a 15. számú tárgyalási jegyzőkönyv tanúsága szerint az adott eljárási cselekmény során IV.r. vádlott védője helyettesítette III.r. vádlott védőjét, a fennálló érdekellentét miatt szükségesnek mutatkozhat az elsőfokú ítélet erre tekintettel is történő hatályon kívül helyezése.

III.r. vádlott védője a tárgyaláson előadott perbeszédében az alapvető jelentőségű kérdésekben a védőtársaihoz csatlakozva arra mutatott rá, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében 1., 3. és 4. tényállási pontokban marasztalta el a védencét, aki az első pont vonatkozásában teljes mértékben tagadta az eltulajdonításban való részvételét. Vele szemben egyetlen személyi bizonyíték volt, ez azonban kevés egy megalapozott ítélethez. A védelmi álláspont szerint ezen tényállási pont tekintetében a felmentés lenne a jogszerű döntés, illetőleg új bizonyítási eljárás lefolytatása, emiatt hatályon kívül helyezésre tett indítványt, másodlagosan pedig a sértett által beszerzési árként megjelölt kárérték elkövetési értéként történő figyelembevételére.

Az 3. tényállási pont tekintetében III.r. vádlott teljes beismerésben volt, ugyanakkor a fellebbviteli főügyészségi átirat a folytatólagosság megállapítására tesz indítványt, a védelem megítélése szerint azonban ezt az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, a kapcsolatos ügyészi álláspont tehát félreértésen alapul.

A 4. tényállási ponttal összefüggésben a védelem csatlakozott a főügyészség módosított indítványához, e tekintetben a becsatolt okirat alapján védelem felmentésére tett indítványt, amennyiben pedig a löfegyverrel és lőszerrel való visszaélés vonatkozásában ténylegesen felmentésre kerül sor, úgy az elsőfokon kiszabott szabadságvesztés büntetés enyhítése is szükségszerű.

Jelezte, a védelem célja az öt évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetés kiszabásának elérése, amely az új törvény rendelkezései mellett lehetőséget biztosít az ún. feles kedvezmény alkalmazására is.

Az enyhítő körülményekkel összefüggésben hivatkozott arra, hogy védelem a 45. életévét tölti, korábban soha nem volt büntetve, a löfegyverrel és a lőszerrel visszaélés részéről csak egy botlás volt. Példamutató élete alkalmassá teszi a feles kedvezmény elnyerésére, különös figyelemmel arra is, hogy a büntetlen előéletű vádlott esetében a neki fel nem róható időmúlás rendkívül jelentős. A családi körülményei is a büntetés enyhítése irányába hatnak, gondoskodnia kell a gyermekéről, a tartásdíj hátralékát e vonatkozásban folyamatosan rendezzi, továbbá két kiskorú gyermeket a saját háztartásában nevel. A fentiekre figyelemmel elsődlegesen a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését indítványozta, másodlagosan pedig a kiszabott büntetés jelentős enyhítését, e körben a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés alkalmazását, harmadlagosan pedig a feles kedvezmény figyelembevételével történő büntetéskiszabást.

IV.r. vádlott védője a tárgyaláson előadott perbeszédében - fenntartva az eljárásba bevont szakértők tárgyaláson történő meghallgatására, a szakértői véleményekben mutatkozó érdemi ellentétek alapos tisztázásának megkísérlésére vonatkozó indítványait - az elsőfokú bíróság által az ítéletében felhozott tényeket illetően osztotta az előtte elhangzott védelmi

álláspontokat. Kifogásolta, hogy az ítélet 17. oldalán olvasható, a hibás, selejtes és sérült alkatrészekkel kapcsolatos bírói okfejtésből nem állapítható meg, hogy az a védenca álláspontja, vagy a törvényszék ítéleti következtetése.

Olyan sok bizonytalan kérdés maradt tisztázatlan az elsőfokú eljárás során és eredményeképpen, hogy az elsőfokú bíróság határozatának esetlegesen hatályon kívül helyezésével nem lehetne vitatkozni.

A kiskereskedelmi ár alapulvételével kapcsolatos bírósági joggyakorlat ugyan ismert, a törvényszék azonban az ítéletében többek között nem foglalkozott azzal a dokumentummal sem, amelyet a főlogisztikus függesztett ki a porlasztócsúcsokat illetően, s amely alapján a 150 millió Ft-ot meghaladó elkövetési érték helyett 5 millió Ft-ot el sem érő ár kalkulálható ki, amely extrém eltérés, s amelyre a Kulcsár féle szakértői vélemény semmiféle magyarázattal nem szolgálhat. E körben felhívta a figyelmet arra, hogy a szóban forgó porlasztócsúcsokat kiskereskedelmi forgalomra nem hozzák, ebben az esetben tényleges árképzés nélküli „árképzés” eredménye az irreális érték, az igazságügyi szakértőnek pedig nem lehet megengedni azt, hogy kiskereskedelmi árképzést, illetőleg ármegállapítást végezzen. Olyannyira eltérő és kirívó az A. féle beszerelés, és a porlasztócsúcsok, mint a gyártási folyamat részei annyira nem tekinthetők a kereskedelmi forgalom szabályai szerinti alkatrészeknek, hogy a Kulcsár-féle szakértői vélemény megállapításai nem vezethetnek egy megalapozott ítélethez az elkövetési érték tekintetében.

Emellett alapvető kérdés, hogy a porlasztócsúcsok milyen állapotban kerültek ki a gyártósorról, érintetlenül vagy esetleg már hozzáérték, és maga a szakértő sem vizsgált meg minden alkatrészt, hiszen mintavételezés alapján vonta le a következtetéseit.

A védelmi álláspont szerint az elsőfokú ítélet sem volt képes megbirkózni azzal a kérdéssel, hogy kiskereskedelmi forgalmi ár megállapítására alkalmas érintetlen alkatrészekről van-e szó vagy pedig már érintett alkatrészekről, amelyek nem újak, nem is újszerűek, hanem használnak minősülnek, esetleg nulla értékű selejtek.

Másodlagos indítványához kapcsolódóan a védenca büntetlen előéletére és az időmúlás jelentős voltára tért ki.

V.r. vádlott védője a perbeszédében rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységének támadására nincs kellő alap, jóllehet azzal több vonatkozásban egyetérteni sem lehet. Az I. és IV.r. vádlottak vallomására felépített ítélet több súlyos hibában szenved, **1. tanú** vallomását tényből tényre helytelenül következtetve értékelte, nevezett vallomása szerint nem lehet megállapítani, hogy az eltulajdonított alkatrészek a gyár melyik területéről származtak, másrészt ezek lényegileg selejtbe mentek, azaz nem kerültek tényleges felhasználásra, ilyen módon nem lehet ezeket kiskereskedelmi forgalomba kerülő árunak tekinteni, s nem lehet ezen alkatrészekre kiskereskedelmi értékkel számolni. A védelmi álláspont szerint ilyen módon a vonatkozó megállapítások iratellenesek, ez a megalapozottsági hiba azonban az iratok helyes tartalma alapján kiküszöbölhető.

Jelezve, hogy a sértetti cég is beszerzési értéket, illetőleg kiskereskedelmi értékösszeget jelölt meg feljelentésében, a Győri Törvényszék egyik jogerős ítéletére hivatkozva kifejtette miszerint a két árképzés, a két érték alapvetően megférhet egymás mellett, a kulcsszó ugyanis a termelő üzem, azaz a termelő egység vagy kereskedelmi egység jelleg. Az A. egy termelő üzem, e tekintetben nyilván nem lehet kiskereskedelmi értékkel számolni, kizárólag a beszerzési ár vehető figyelembe elkövetési értéként.

Fentiek mellett az elsőfokú ítélet alapjául szolgáló szakértői vélemény aggályos voltára mutatott rá, azon szakértői eljárási módot kifogásolva, hogy a **B.A.** Kft. adatait vette alapul a szakvélemény elkészítésekor, az akkori áraiból 2009-re - a **P.H.** áremelkedésének mértékét figyelembe véve - visszakövetkeztetett, s így határozta meg a releváns értékeket. A védelmi álláspont szerint azonban ilyen módon visszakövetkeztetni nem lehet, különösen nem egy másik cég árképzése tekintetében, a **P.** áremelkedése nem lesz azonos a **B.A.** Kft. áremelkedésével.

Kifogásolta a védelem a mintavétel útján történő megállapításokat és azokból levont következtetéseket, álláspontja szerint kizárólag a valamennyi inkriminált alkatrészt érintő, tételes vizsgálat adhatott volna csak meggyőző választ.

Támadta az üzletszerűség és bünszövetség elsőfokú bíróság általi megállapítását, az üzletszerűség tekintetében a Legfelsőbb Bíróság 2005/165. számú eseti döntésére hivatkozott. Kifejtette, védenca személyi körülményeiben semmilyen változás nem történt, nem bizonyított bűncselekményből származó vagyon megjelenése sem, így az üzletszerűség, mint minősítő körülmény megállapításának, akárcsak a bünszövetség feltételezésének alapja nincs.

Eljárási hibaként róta fel, hogy kifejezett bizonyítási indítványok ellenére az elsőfokon eljáró bíróság nem biztosított lehetőséget a szakértő tárgyaláson való meghallgatására, a szakértőhöz a védelem részéről kérdések nem voltak intézhetőek. Ugyanakkor a szakértői vélemények kiegészítésére vonatkozó indítványoknak sem adott helyt a törvényszék, az ezzel kapcsolatos álláspontját pedig nem is indokolta, azaz indokolási kötelezettségének relatív hatályú eljárási szabálysértést vétve nem tett eleget.

A büntetés kiszabásával összefüggésben rámutatott arra, hogy az alkalmazott büntetés eltúlzottan súlyos, szükségesnek mutatkozik védencével szemben az ítélet belső arányosságának megfelelő szankció alkalmazása, hiszen a tényleges cselekvősege, a bűncselekmény elkövetésében vitt szerepe nem indokolja, hogy a legsúlyosabb büntetésben részesüljön.

Lényeges enyhítő körülményként hivatkozott a rendkívül jelentős időmúlásra, védenca büntetlen előéletére, az okozott kár túlnyomó részének megtérülésére, kiskorú gyermek eltartásáról való gondoskodására. Hiányolta és diszkriminatív jellegűnek ítélte védenca vonatkozásában az enyhítő szakasz alkalmazásának elmaradását.

Összefoglalóan kifejtette, amennyiben a másodfokú bíróság arra az álláspontra jut, hogy selejt árukról van szó, vagy az ilyen jellegű legalábbis nem bizonyítható, akkor az érték megállapíthatósága hiányában bűnösség sincs, felmentő ítéletet kell hozni. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt. Amennyiben pedig másodfokon alacsonyabb érték megállapítására kerül sor, akkor az elsőfokú ítélet megváltoztatását és enyhébb büntetés kiszabását kérte, abban az esetben pedig, ha a belső arányosság korrigálásra kerül, és az enyhítő körülményeknek megfelelő enyhítő szakasz alkalmazására is sor kerül, ugyancsak az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a büntetés jelentős enyhítésére irányult a védelmi végindítvány.

A viszontválaszában történő reagálása során a fellebbviteli főügyészség képviselője a védelem által felvetett eljárási hibával összefüggésben rámutatott arra, hogy III. és IV.r. vádlott között érdekellentét nem mutatható ki, másrésztől utóbb, 2013. március 5. napjától az elsőfokon eljáró bíróság előről kezdte a büntetőeljárást. III.r. vádlott védelmi

perbeszédére reflektálva pedig jelezte, hogy az ítéleti tényállás 1. és 3. pontjaiban összességében 2 rb. lopás miatt került elítélésre III.r. terhelt, az indítványa pedig éppen azt célozza, hogy ezen két cselekményt egységesen 1 rb. folytatólagosan elkövetett bűncselekményként kell minősíteni.

IV.r. vádlott védője utóbb az indítványát azzal egészítette ki, hogy másodlagosan az enyhítésre vonatkozó indítványát is fenntartja, amennyiben a bíróság az érintett alkatrészeket nem selejtnek tekinti, és nem hoz felmentő ítéletet. Védencével mint első bűntényessel szemben a fennálló időmúlás és beismerő vallomás mellett a kiszabott büntetés aránytalanul súlyos, erre figyelemmel a büntetés enyhítése, illetőleg a büntetés fele részének kitöltése utáni feltételes szabadságra bocsáthatóságának megállapítása indokolt.

A terhelték az utolsó szó jogán tett nyilatkozatukban részletes előadást nem kívántak tenni, valamennyien csatlakoztak a védőjük által előadottakhoz.

Az ítélet tábla a rendelkezésre álló iratok felülvizsgálata során a bejelentett kétirányú fellebbezésekre tekintettel a Be. 348. § (1) bekezdése alapján - a Be. 348. § (2) bekezdésében foglalt korlátozás figyelembevételével - az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljeskörűen felülbírált. E körben az ügyészi fellebbezés fellebbviteli főügyészség által módosított formában történő fenntartására figyelemmel nem képezte a másodfokú felülbírálat tárgyát **II.r.** vádlottal kapcsolatos elsőbírői felmentő rendelkezés, miután e vonatkozásban a jogorvoslati kérelem visszavonásra került.

A fentiek során az ítélet tábla nem észlelt olyan eljárási szabálysértést vagy megalapozatlansági hibát, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné, így az a jelzett korlátozással felülbírálnak volt.

A kijelölés alapján eljáró Tatabányai Törvényszék a kiemelt ügyekre vonatkozó szabályok megtartásával kezdte meg az ügy tárgyalását, III.r. vádlott tárgyalásra szóló idézése szabályszerűségének megállapíthatósága hiányában helyes eljárási módot választva törvényesen hívta fel az érintett terheltet és védőjét a tárgyalás megtarthatóságának feltételül szolgáló nyilatkozatok megtételére, s e körben helyénvaló módon hívta fel a Be. 279. § (3) és a 282. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket.

Tényként állapítható meg, hogy 2012. szeptember 11. napján a 15. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv felvételével érintett eljárási cselekményen előzetes írásbeli képviselői meghatalmazás alapján III.r. vádlott védelmét IV.r. vádlott védője látta el, nevezett terhelték között azonban érdekellentét nem állapítható meg. Egyrészt egymás vonatkozásában semminemű terhelő vallomást nem terjesztettek elő, IV.r. vádlott a nyomozati vallomásában kitért arra, nem tud arról, hogy III.r. vádlott a bűncselekménybe be lett volna avatva, ő maga nem is szólt neki, az eredeti tervek szerint V.r. vádlottnak kellett volna a kocsit megrakni. Másrészt a kezdeti teljes tagadó vallomásait követően III.r. vádlott elismerte, sejtése volt arról, hogy az I.r. vádlott kamionjára felpakolt göngyölegek között lopott alkatrészek vannak, látta ugyanis, hogy a ládák szabálytalanul vannak összepántolva, és azt sem tagadta, hogy V.r. vádlott iránymutatása szerint rakodta fel a göngyöleget I.r. vádlott kamionjára, ugyanakkor nevezett terhelt IV.r. vádlott tekintetében nem szolgáltatott semminemű terhelő adatot.

Fentiekre figyelemmel nem foghat helyt II.r. vádlotti védelem perbeszédbeli azon hivatkozása, miszerint III. és IV.r. terhelték viszonylatában érdekellentét alakulhat vagy

alakulhatott ki, s erre figyelemmel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséhez szükségszerűen vezető eljárási szabálysértést vétett fenti eljárásával a törvényszék.

Ugyanakkor az V.r. vádlotti védelem perbeszédbeli hivatkozásának megfelelően tényyszerűen megállapítható az is, hogy az elsőfokon eljáró bíróság perrendi szabályt sértett azzal a mulasztásával, hogy az általa a tárgyalási szakban kirendelt igazságügyi gépjármű-közlekedési műszaki szakértő tárgyalásra történő megidézése elmaradt, ebből következően az érintettek kérdéseket sem intézhettek az eljáró szakértőhöz, másrésről a fentiekkel kapcsolatos egyéb bizonyítási indítványok elutasításának megfelelő indokolásával is adós maradt, így részlegesen az indokolási kötelezettségének sem tett eleget.

Figyelemmel azonban arra, hogy az eljárása során az elsőfokú bíróság nem egyszerűen átemelte az ítéletébe a szakértő kapcsolatos releváns megállapításait, hanem megfelelően ellenőrizte a szakértői vizsgálat teljességét, logikai, ténybeli megalapozottságát, és azt, hogy annak alapjául milyen okiratok, egyéb adatok, illetőleg szakértői módszerek szolgáltak, határozatában foglalkozott a szakvélemény helytállóságával, meggyőző erejével és a szakértő támadott kompetenciájának fennállása kérdéskörével is, az ítélet táblája osztotta az V.r. terhelti védelem azon álláspontjának helytállóságát, miszerint a fenti törvényszéki mulasztások pusztán relatív hatályon kívül helyezési okot valósítottak meg, és az indokolási kötelezettség részleges elmulasztásával egyetemben összességében sem voltak lényeges hatással az eljárás lefolytatásra, a bűnösség megállapítására, a minősítésre, illetőleg a szankció alkalmazására, azaz nem minősülnek olyan súlyú perrendi szabályszegéseknek, amelyek az elsőfokú határozat érdemi felülbírálatát megakadályozták volna.

Az utóbbiakon túlmenően az elsőfokon eljáró bíróság a perrendi szabályok betartása mellett, megfelelő körben és törvényesen folytatta le a bizonyítási eljárást.

A tárgyalás anyagává tett minden olyan bizonyítékot, amely a megalapozott tényállás megállapításához szükséges volt. A feltárt bizonyítékokat hiánytalanul értékelési körébe vonta. Foglalkozott azokkal az adatokkal és körülményekkel, amelyek az ügy helyes ténybeli és jogi megítélésében az érdemi kérdések megnyugtató tisztázásához szükségesnek mutatkoztak. Felsorakoztatta és egymáshoz kapcsolta azokat a több vonatkozásban is ellentmondásos bizonyítékokat, amelyek egymásra figyelemmel történő értékeléséből is kiolvasható, mire alapozta az adott tényállás részeit.

Az elsőfokú bíróság tényállási pontonként külön-külön felsorolta a rendelkezésre álló releváns bizonyítékokat, amelyeknek gerincét az I. és IV.r. vádlottak vádlott társaikat is terhelő beismerő vallomásai, II. és III.r. vádlottak részleges beismerései, az eljárás során kihallgatott tanúk előadásai, a tárgyalási szakban beszerzett igazságügyi gépjármű-közlekedési műszaki szakértői vélemény megállapításai, a házkutatási, lefoglalási jegyzőkönyvek tartalma, az **A. Kft.**, a **H. Kft.**, illetőleg a **D. Kft.** által csatolt iratanyag adatai, a helyszíni szemle jegyzőkönyvének tartalma és a csatolt fényképmelléklet által tanúsított körülmények, továbbá az igazságügyi értébecslő és fegyverszakértői vélemény részletes tartalma és adatai képezték. Mindezeket az elsőfokon eljáró bíróság megfelelően számbavette, helytállóan részletezte és megkísérelte - részben eredményre vezető módon - a fennálló ellentmondásokat feloldani, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen, egymásra tekintettel értékelte, gondolatmenetével a másodfokon eljáró bíróság is egyetértett.

Az ítéleti tényállás lényegi elemeivel kapcsolatosan az elsőfokon eljáró bíróság tényállási pontonként, részletesen értékelte a vádlotti előadásokat és védekezéseket, megfelelően összevetette az I.r. vádlotti és azt lényegi elemeiben minden vonatkozásban alátámasztó IV.r. vádlotti nyilatkozatok érdemi elemeit és összetevőit, és e körben helytállóan mutatott rá arra, hogy ezen vallomásrészek mennyiben erősítik és egészítik ki egymást, így módon képezve az ítéleti tényállás megállapításának alapját.

A II.r. terhelt részleges beismerő vallomásával összefüggésben helytálló értékelést fűzött I. és IV.r. vádlottak következetes és egybehangzó bizonyítékként elfogadott vallomásösszességéhez, amelyek mellett a jelentős részbeni II.r. vádlotti tagadást **2. tanú** alapvető jelentőségű vallomása is cáfolta - összhangban I. és IV.r. vádlottak II.r. terhelt bűncselekményben vitt szerepét taglaló, terhelő előadásaival.

III.r. vádlottnak az 1. tényállási pont tekintetében előterjesztett, a bűnösségét kifejezetten tagadó, ténybelileg azonban részben elismerő nyilatkozatai, továbbá az ezzel kapcsolatos egyéb releváns tények helyes értékelésével jutott arra a következtetésre, miszerint a fennálló körülmények között III.r. terhelt észlelte a szabálytalanságokat, a rendellenességeket azonban nem tárta fel a biztonsági személyzet elől, és ilyen módon tisztában volt a bűncselekmény elkövetésének egyidejű körülményeivel, az abban való részvételének konkrét módjával is.

Fentiekén túlmenően megfelelően vette számba a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat, V.r. vádlott írásbeli vallomásának tartalmát, a szembesítési jegyzőkönyvekbe foglalt nyilatkozatokat, széles körben és alaposan tett eleget a tanúkihallgatási kötelezettségének. A tényállás megállapítása során figyelemmel volt **3. tanú, 1. tanú, 4. tanú, 5. tanú és 6. tanú** vallomásaiban foglaltakra, a szakértői bizonyítás eredményére, a szakértői véleménykiegészítés tartalmára, az A. Kft. által csatolt folyamatleírásokra, illetőleg göngyölegkezelési, - szállítási dokumentációra, a rendőri jelentések tartalmára, illetőleg a bírósági szakban megfelelő módon a tárgyalás anyagává tett egyéb okirati bizonyítékokra. A fentiek során a törvényszék nem mulasztotta el összevetni az egyes terhelti, illetőleg a tanúktól származó nyilatkozatok tartalmát, és e körben nem tévedett amikor a bizonyítékok okszerű és logikus mérlegelésével az eljárás során mindvégig következetesen nyilatkozó I. és IV.r. terhelték vallomását, valamint az azt alátámasztó nyilatkozatokat, különösen **1. tanú és 6. tanú** vallomását, a szemlejegyzőkönyv adatait, a fényképmelléklet körülményeit, illetőleg a folyamatleírások által igazoltakat tekintette irányadónak az 1. pontban írt ítéleti tényállás megállapítása során. Részletesen és megfelelően indokolta, hogy mely megfontolások és mérlegelési szempontok alapján fogadta el alapvetően I. és IV.r. terhelték vallomásait, illetőleg részben III.r. vádlott részleges ténybeli beismerésében foglaltakat, illetőleg annak is megfelelő okát adta, hogy a II., III. és V.r. vádlotti vallomásoknak az eljárás során beszerzett egyéb hitelt érdemlő bizonyítékok által egyértelműen cáfolt részeit mennyiben és milyen okból vetette el. Utóbbi körben arra is kitért, hogy V.r. vádlott tagadó vallomásával szemben mely konkrét okokra figyelemmel alapította **I.r. és IV.r. vádlottak** következetes előadásaira, továbbá **III.r. vádlott** terhelő nyilatkozataira az ítéleti tényállást **V.r. vádlott** szerepére nézve, mindenben helytálló értékelést fűzve az I., III. és IV. vádlottak által szolgáltatott, egyirányba mutató bizonyítékokhoz.

Az elsőfokon eljáró bíróság a tárgyalási szakban az elkövetési érték megalapozott megállapíthatósága érdekében az eltulajdonított alkatrészek működőképességét, műszaki

alkalmasságát is megállapítani képes igazságügyi gépjármű-közlekedési műszaki szakértőt vont be az eljárásba, részletesen vizsgálva az elkövetési értéket.

Helytálló érveléssel tulajdonított jelentőséget az utóbb eltulajdonított alkatrészekkel érintett göngyölegek származási helyével összefüggésben **1. tanú** nyilatkozatával szemben **IV.r. vádlott** előadásainak, illetőleg az ügybe bevont gépjármű-közlekedési szakértő ezt alátámasztó véleményének, és helytállóan vetette el a hibás, selejt, illetőleg sérült alkatrészek eltulajdonítására vonatkozó védelmi hivatkozásokat, illetve az ilyen tulajdonságú alkatrészek értékelésére irányuló indítványokat.

Fentiek szerint annak is megfelelő okát adta, miért fogadta el az általa kirendelt szakértői vélemény alapmegállapításait, miként értékelte az alkalmazott szakértői módszert, eljárási módot, az általa elvégzett mintavételt, illetőleg kidolgozott árképzési módszert, amelynek során az „in dubio pro reo” elve is messzemenően érvényesült. A működőképes alkatrészek kiskereskedelmi forgalmi értékének meghatározásakor a szakértő a beszerezhető adatokból a vádlottakra nézve kedvezőbb értékeket fogadta el, amelyek a nyomozás során beszerzett adatoknál is egyértelműen kedvezőbbek voltak.

Utóbbival kapcsolatosan nem minősíthető aggályosnak a szakértő által alkalmazott módszer a **B.A. Kft.** és a **P.H.Kft.** árképzésének összevetésével összefüggésben sem, így nem kifogásolható azon eljárása, miszerint az olcsó kategóriájú kiskereskedelmi értékesítőhely, a **B.A. Kft.** szakvélemény elkészítésekor áraiból a **P. Kft.** időközbeni áremelkedését figyelembe véve következtetett vissza a **B.A. Kft.** rendelkezésre nem álló, 2009. évi áaira.

Fentiek mellett megfelelő mértékben foglalkozott az általa kirendelt szakértő kompetenciakörével is, helytállóan hívta fel a figyelmet arra, hogy a perbevont szakember szakterületei között szerepel a járműértékelés, ebbe beletartozóan az egyes gépjármű alkatrészek értékének a meghatározása is, ezen túlmenően sem merült fel azonban egyik fél részéről sem szakértői kompetencia túllépéssel kapcsolatos megalapozott kifogás.

A szakértői vélemény egyes megállapításain, alkalmazott eljárási módjain keresztül tehát a védelmi fellebbezések lényegileg az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét támadták, és ekként nem vezethettek eredményre.

A büntetőeljárás során az elkövetési érték többféle módon, szempontból és árképzési metodika alapján történő meghatározásának lehetősége is felmerült. Az **A. Kft.** nyomozati tájékoztatása szerint a 950 db diesel befecskendező beszerzési értéke 14.774.400 Ft, míg a **P.H. Kft.** szóbeli tájékoztatása alapján ezen befecskendezők kiskereskedelmi ára összesen 158.564.500 Ft-ot tett ki.

Fentiekhez képest az elsőfokú bíróság által kirendelt Kulcsár Béla igazságügyi szakértő a befecskendezők kiskereskedelmi értékét 151.611.450 Ft-ban határozta meg, megállapítva, hogy azokon mechanikus sérülés nem található, felületük nem korrodált, rajtuk beépítés nyomai nem látszanak, az automatikus porlasztóvizsgálat keretében történt mérések szerint valamennyi vizsgált befecskendező paramétere megfelelt a gyári értékeknek, beépítésre teljességgel alkalmasak voltak.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a szakértői eljárási és vizsgálati módszer megfelelő volt, az alkatrészek tárolására szolgáló ládák sarkaiból, alulról, felülről és középről is történő szabványos mintavételezéssel kiválasztott 5 %-nyi termék kellőképpen reprezentálta a teljes sokaságot, a feltárt vizsgálati eredményekből okszerűen volt következtetés vonható valamennyi porlasztó beépítésre alkalmas, megfelelő állapotára nézve.

A fentiekkel kapcsolatos, elsősorban az alkatrészek hibás, sérült, selejt állapotát, illetőleg az ilyen jellegű állapotuk megállapíthatóságának hiányát érintő, valamint a mintavételt és annak módszerét kifogásoló védelmi hivatkozások utóbbiak szerint nem foghattak helyt.

Nem tévedett az elsőfokon eljáró bíróság akkor sem, amikor az eltulajdonított alkatrészek aktuális kiskereskedelmi forgalmi értékét vette figyelembe az elkövetési érték meghatározásánál.

A védelmi felvetések alapján a másodfokon eljáró bíróság az ügyben fellebbezési tárgyalást tűzött, amelyen bizonyítást folytatott le, beemelve az irányadó bizonyítási anyagba a védelem által megbízott szakértők által előterjesztett igazságügyi könyvszakértői és gépjármű-műszaki szakértői vélemények megállapításait, amelyeket az ítélet tábla okirati bizonyítékként értékelte.

Utóbbi indítványokkal kapcsolatosan megállapítható, hogy a vagyoni értékkel bíró dolgok értékét büntetőjogi szempontból sohasem a könyv szerinti értékük határozza meg. Az a körülmény, hogy a gazdálkodó szervezet, termelő vagy kereskedelmi egység az egyes árukat, árukészlete bizonyos elemeit milyen mérlegkategóriába helyezi, azokat milyen könyv szerinti értéken tartja nyilván, az egyértelműen a saját könyvviteli politikájának része, amelyet az adott cég a büntetőjogtól nyilvánvalóan eltérő szempontok érvényesítésével előzetesen kidolgoz és folyamatosan követ. Az árukészlet könyvviteli szempontú értékelése az elkövetési érték megállapításánál sohasem volt alapja az egységes bírósági joggyakorlatnak, így a becsatolt és legfeljebb okirati bizonyítékként értékelhető könyvszakértői vélemény ilyen irányú hivatkozásai minden jogalapot nélkülöznek, ezért elfogadhatatlanok.

Ugyanilyen módon nem minősíthető helytállónak az azzal kapcsolatos védelmi érvelés, hogy adott körülmények között a kiskereskedelmi érték figyelembevétele bizonyos viszonylatokban már idejétmúlttá vált. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint nem pusztán a 80-as években, hanem jelenleg is irányadóak az elkövetési érték megállapításánál a kiskereskedelmi forgalmi viszonyok és érték meghatározás.

Következetesnek tekinthető ugyanis az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a vagyon elleni bűncselekmények esetében az elkövetési tárgy értéke szerinti minősülés alapja főszabályként az elkövetéskori kiskereskedelmi fogyasztói ár, azaz az elkövetési érték a forgalmi érték, ami az Áfával, a fogyasztási adóval növelt kiskereskedelmi árnak felel meg. Ennek indoka, hogy a sértett vagyona annyival lett kevesebb, amennyiért az eltulajdonított dolgot megvásárolhatja, amire a kiskereskedelmi forgalomban nyílik általános lehetőség, amennyiben pedig a dolog nem tárgya a kiskereskedelmi forgalomnak, akkor a más, hasonló rendeltetésű és hatásfokú, a kiskereskedelemben megvásárolható áru fogyasztási árát kell alapul venni (BD.1370., Bfv.III.953/2012/34. számú LB. Határozat).

Figyelemmel arra, hogy az elkövetési érték túlnyomórészt kitévő (egyébiránt ... gyártmányú) diesel befecskendezők adott kivitelükben a kiskereskedelmi forgalomban nem voltak forgalmazottak, a gyártási folyamatban nyilvánvalóan közbenső terméknek minősültek, a sértett cég által megadott beszerzési értékük - amely a gyártási folyamaton belüli, belső elszámolást szolgálta és nem tükrözte a valóságos forgalmi viszonyokat - értelemszerűen nem lehet alapja az elkövetési érték megállapításának, különös tekintettel arra is, hogy a védelem által utólag csatolt gépjármű műszaki szakértői vélemény szerint a sértett cég soha nem végez közvetlen értékesítést a kiskereskedelemben, az általa gyártott

termékeket még csak nem is nagykereskedelem keretében, hanem disztribútor hálózaton keresztül értékesíti egy sajátos árképzés keretében.

Fentiekre tekintettel tehát az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az elkövetési értéket az általa kirendelt gépjármű-közlekedési műszaki szakértői véleményt alapulvéve állapította meg, az eltulajdonított alkatrészek kiskereskedelmi forgalmi értékét a szakértő általi eljárási módot követve, adott feltételek között a terheltekre nézve legkedvezőbb értékben fogadta el. Nevezett szakértő módszere nem volt kifogásolható, a megállapítottnál kisebb elkövetési érték meghatározására, az érintett áruk hibás, selejtes, sérült jellegének ki nem zárhatóságára, illetőleg a beszerzési ár mint közbenső érték figyelembevételére irányuló védői indítványoknak az ítéletábra nem adott helyt. Utóbbiakból következően sem a könyvszakértői, sem pedig az utólag becsatolt műszaki szakértői vélemény nem volt alkalmas az elsőfokú bíróság által beszerzett szakvélemény bizonyító erejének megdöntésére vagy annak akár elerőtlenítésére. Utóbbira tekintettel a II.r. védője által meghivatkozott és becsatolt vélemények alkotóinak szakértőként, illetőleg szellemi termékeik szakvéleményként történő bevonására a büntetőeljárásban nem került sor, véleményeik tartalma pusztán okirati bizonyítékként volt értékelhető annak megjegyzése mellett, hogy a becsatolt gépjármű-műszaki vélemény az alapmegállapításai tekintetében nem is került ellentmondásba a törvényszék által elfogadott szakvélemény megállapításaival. Egyrésről az utólagos érdemi vizsgálatra évek múltán tudott csak a szakértő sort keríteni, az ekkori megállapítások nyilván nem vonatkoztathatóak a korábbi szakértői vizsgálat idején fennálló viszonyokra, másrésről a Gratzl-féle vélemény nem tudta megállapítani egyértelműen, hogy a hivatkozott alkatrészek a gyár szemszögéből nézve újak, illetve beépítésre szántak voltak-e, illetőleg beépítésre alkalmasnak vagy selejtnak minősültek-e a bűncselekmények elkövetésének időpontjában, ezen túlmenően az utóbbi vélemény alkotója nem is vállalkozott az adott alkatrészek értékviszonyainak felmérésére.

Ilyen módon az utólag csatolt könyvszakértői vélemény egyértelműen alkalmatlan az alapszakvélemény megállapításainak aggályossá tételére, illetve a gépjármű-műszaki vélemény sem teszi megalapozatlanná a törvényszék értékelésének alapjául szolgáló szakvélemény tartalmát, erre figyelemmel a szakvéleménykénti elismerésre, a szakértők Be. 112. § szerinti bevonására, illetőleg a szakvélemények ütköztetésére vonatkozó védelmi indítványokat a másodfokú tárgyalási szakban az ítéletábra mint alaptalant elutasította.

A felülbírálat során megállapítható volt az is, hogy a 3. és 4. tényállási pont vonatkozásában **III.r. vádlott** beismerő vallomását a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok, az igazságügyi értébecslő és gépjármű-közlekedési szakértői vélemény tartalma, továbbá az igazságügyi fegyverszakértői vélemény megállapításai, a házkutatásról és lefoglalásról készült jegyzőkönyvek adatai is mindenben alátámasztották, a törvényszék ezen bizonyítékokat külön-külön és egymásra tekintettel is számbavette és megfelelően értékelte.

Az elsőfokon eljáró bíróság által a logika szabályainak megfelelő bizonyítékértékelő tevékenység eredményeként megállapított tényállás összhangban áll az okszerűen értékelt bizonyítékokkal, így az túlnyomórészt a felülbírálat során is irányadó volt, az csupán az iratok tartalma alapján az alábbiak tekintetében szorul helyesbítésre és kiegészítésre a Be. 352. § (1) bekezdés a.) pontja alkalmazásával:

Az ítélet tábla az elsőfokú ítélet 5. oldalán **I.r. vádlott** személyi adatait akként helyesbíti, hogy a terhelt időközben társas vállalkozást alapított, az **Á.T. Kft.** alaptevékenysége a fuvarozás és lakatostevékenység, egy speciális alkatrész tekintetében az **A. Kft.** beszállító cége, jelenleg kilenc munkavállalót foglalkoztat. A vádlott fenti cégben lévő üzletrészesnek értéke 50-100 millió Ft között van, havi jövedelme: 120-150.000 Ft között mozog.

III.r. vádlott személyi adatait azzal pontosítja, hogy a terhelt munkahelye időközben megváltozott, jelenleg **B.-ban** ... egyéni vállalkozónál gépszerelőként áll alkalmazásban, havi jövedelme 90.000 Ft, a korábbi kapcsolatából származó gyermeke után havonta 10.000 Ft gyermektartásdíjat fizet.

Az ítélet tábla ugyancsak az elsőfokú ítélet 5. oldalán **III.r. vádlott** előéleti adatait azzal egészíti ki, miszerint a terheltet a Győri Járásbíróság a 2014. április 2. napján kelt és 2014. április 7. napján jogerőre emelkedett B.1224/2012/8. számú ítéletével tartási kötelezettség elmulasztásának vétségében (Btk. 212. § (1) bekezdés) bűnösnek mondta ki, s ezért 2 évre próbára bocsátotta.

A próbaidő 2016. április 6. napjával telik el.

Az ítélet tábla az elsőfokú ítélet tényállását 5. tényállási pontként kiegészíti a próbára bocsátással érintett jogerős határozat ítéleti tényállásával, amely szerint **III.r.** terhelt és sértett élettársi kapcsolatban éltek, amelyből 1996. június 21. napján ... utónevű gyermekük született. Életközösségük megszakadását követően a Győri Városi Bíróság P.20.215/2007/4. számú, 2007. április 11. napján jogerős bírósági meghagyásával a gyermeket a sértettnél helyezte el, és kötelezte a vádlottat, hogy 2006. augusztus 1. napjától kezdődő hatállyal minden hónap 15. napjáig fizesse meg a sértettnak a bérköltsége, illetve a rendszeres személyi juttatás címén jutott összes járandóságának a jövedelmet terhelő adó, nyugdíjjárulék, egészségbiztosítási járulék, magánnyugdíj pénztári tagdíj és munkavállalói járulék levonása után fennmaradó összeg 20 %-át, de legalább havonta 10.000 Ft határozott összeget gyermektartásdíj címén sértett részére.

A vádlott fizetési kötelezettségének 2012. január óta nem tett eleget, az állam általi előlegezés 2013. július 30. napjától folyik. Az ítélethozatal napjáig legfeljebb 180.000 Ft büntetőjogilag értékelhető tartásdíjhátralék keletkezett.

A vádlott egészséges, munkaképes személy, aki a tárgyi időszakban büntetés-végrehajtási intézetben nem volt, 2012. április hónapjától 2012. december 31. napjáig folyamatos munkahellyel rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet 7. oldalán az 1. tényállási pontban szereplő felsorolás 5., 6., 12. és 13. pontjában szereplő alkatrészek cikkszama helyesen a következő: ..., ..., ..., illetőleg ...; a 6., 7. és 13. pontban pedig az alkatrészek helyes megjelölése: szíjburkolat, jeladóház, olajszintmérő tálcátölcsér.

Az ítéleti tényállás 4. pontját, az elsőfokú ítélet 12. oldalának ötödik bekezdését az ítélet tábla azzal egészíti ki, hogy **III.r. vádlott** a ... sorszámu, 2005. április 21. napján kiállított vizsgabizonyítvány tanúsága szerint a Budapesti Rendőr-főkapitányságon maroklófegyver megszerzéséhez és tartásához előírt elméleti és gyakorlati vizsgát eredményesen letette.

A fentiek szerinti helyesbítésekkel és kiegészítésekkel az ítéleti tényállás immár teljes mértékben megalapozottá, a bizonyítás anyagának megfelelővé vált, amely mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ilyen módon az ítélőtábla a Be. 352. § (2) bekezdése szerint a helyesbített és kiegészített tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú ítéletet.

A korábban már részben indokoltak szerint a másodfokú nyilvános tárgyaláson előterjesztett védelmi fellebbezési érvelései az elsőfokú bíróság által helytállóan számbavett és megfelelően részletezett, majd logikus gondolatmenttel és alapjaiban helyes érveléssel is alátámasztottan, helyénvaló módon értékelt bizonyítékok pusztá felülmérlegelését célozták, amelyre azonban a Be.352. § (3) bekezdésében megfogalmazott törvényi tilalom folytán a másodfokú eljárásban - a túlnyomórésztben megalapozottan megállapított tényállás mellett - nem kerülhetett sor.

A megalapozott tényállás alapján az elsőfokon eljáró bíróság helytálló következtetést vont a terheltek bűnösségére, a bűncselekmények minősítése azonban nem bizonyult minden szempontból helyénvalónak.

A 2013. július 1. napjától hatályos 2012. évi C. törvény rendelkezéseire figyelemmel a Btk. 2. §-a alapján a másodfokú bíróságnak vizsgálnia kellett, hogy az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos törvény rendelkezéseit alkalmazza-e a vádlottak terhére rótt cselekmények elbírálása során. E körben megállapítható, hogy a terheltek által megvalósított bűncselekmények mind az elkövetéskor, mind pedig az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény szerint is büntetendő cselekménynek minősülnek, az értékhatárok változása a cselekmények minősülését nem érintette, a büntetési tételkeretek, a bűncselekmények törvényi fenyegetettsége is azonos. Tényszerűen megállapítható, hogy az elbíráláskor hatályos törvény feltételes kedvezményre vonatkozó rendelkezései az elkövetéskor hatályos szabályozásnál kedvezőbb elbírálást biztosítanak valamennyi terhelttel szemben, figyelemmel a Kúria 4/2013. (X.14.) Bk. véleményére is. A feltételes szabadságra bocsátás ezen kedvezőbb szabályozásának hatását nem ellensúlyozza az a körülmény sem, hogy a terhelti bűncselekmények megvalósításakor hatályban lévő büntető törvénykönyv nem ismerte a bünteteskiszabás büntetési tétel középértékéből történő kiindulásra vonatkozó alapvető szabályát. Ezért az elbíráláskor hatályos büntető anyagi jogszabályok kedvezőbb elbírálást tesznek lehetővé a terheltek által elkövetett bűncselekményekre.

Az üzletszerűség illetőleg a bünszövetségben történő elkövetés megállapításával összefüggésben az ítélőtábla osztotta az elsőfokon eljáró bíróság jogi álláspontját.

Az üzletszerűség megállapításának két együttes feltétele van, a tárgyi oldalon az ugyanolyan vagy hasonló bűncselekmények megvalósítása, az alanyi oldalon pedig ennek révén rendszeres haszonszerzésre törekvés.

A fentiekből következően főszabályszerűen több bűncselekmény megvalósítása szolgál alapul az üzletszerűség megállapításához, az ítélkezési gyakorlat szerint azonban ez nem abszolút feltétel, minthogy elvileg ezt egyetlen bűnelkövetés is megalapozhatja, ha az elkövető(k)nek az ismétlődő és rendszeres haszonszerzésre törekvő akaratelhatározása egyértelműen felismerhető.

Állandónak tekinthető az ítélkezési gyakorlat abban, hogy az üzletszerűség általában a bűncselekmény sorozatos elkövetésével valósul meg, akár egyetlen bűncselekmény elkövetése mellett pedig az üzletszerűség akkor állapítható meg, ha az elkövető ismétlődő és rendszeres haszonszerzésre törekvő akaratelhatározása további bűncselekmények tervezésére vonatkozóan egyértelműen felismerhető. Az ilyen akaratelhatározás hiánya vezet az üzletszerűség megállapításának mellőzéséhez. A kapcsolatos ítélkezési gyakorlat évtizedeket igénybevevő kialakulása és megszilárdulása során az üzletszerűséget a bűnözésre életirányzatként történő berendezkedéssel, a bűnözés mint életforma kialakításával és ehhez kapcsoló életvitellel azonosító megfontolások háttérbe szorultak (Legfelsőbb Bíróság Bf.I.402/1965), s ezt felváltotta az a szemlélet, miszerint az üzletszerűség - az ugyanolyan vagy hasonló jellegű vagyon elleni bűncselekményeknek rendszeres haszonszerzést biztosító elkövetése esetén - a terhelt bűnözői életvitelére vont következtetés nélkül is megállapítható (BH. 2006.6.). Ugyanilyen megállapítást tartalmaz a Legfelsőbb Bíróság 37/2007. BK véleménye is, amely azt is kimondja, hogy amennyiben a folytatólagosan elkövetett cselekmény egyúttal üzletszerűen megvalósítottnak is minősül, a folytatólagosság mellett az üzletszerűséget is meg kell állapítani.

Az üzletszerűség ugyan nem teremt bűncselekményegységet, azonban az üzletszerű elkövetés a részcselekményeknek a folytatólagosság egységébe tartozását nem zárja ki.

A bűnszövetség törvényi fogalmából következően e társas elkövetési forma lényege a bűncselekmények szervezett elkövetése, vagyis nemcsak egy meghatározott bűncselekménynek, hanem magának a bűnözésnek a megszervezése, éppen ebben rejlik a társtetteséghez képesti minőségi eltérése és lényegesen jelentősebb társadalomra veszélyessége.

A bűnszövetség alapfeltétele tehát a bűncselekmények szervezett elkövetése vagy az ebben való megállapodás, azaz nem egyetlen, hanem több szándékos bűncselekmény megvalósítására való akaratelhatározás, ebből is következően az alkalmoszerű helyzet kihasználásával egyetlen bűncselekmény szervezett megvalósítása önmagában kizárja a bűnszövetség megállapítását. Az alkalmoszerűen előálló helyzetek tudatos kihasználása ugyan a jelen ügynek is az egyik sajátossága, azonban a terheltek közös akaratelhatározása éppen ezen alkalmak sorozat jellegű kihasználására, az ebben történő tudatos megállapodásra és annak tervszerű, többszörös véghezvitelére épült, azaz az alkalmoszerűen előálló lehetőségek szervezett, egymás között a szükséges szerepeket megfelelően felosztó és azokat tudatosan realizáló kiaknázásra irányult.

Fenti lehetőségek ad hoc jellegű felmerülésének ténye nem zárja ki a megállapodásban részes terheltek bűnözés megszervezésére vonatkozó előzetes megállapodását, nevezettek a termelési folyamatok, a helyi viszonyok, a göngyölegkezelési sajátosságok vonatkozásában meglévő ismereteik felhasználásával kikalkulálhatták az ilyen alkalmoszerű lehetőségek előálltakor általuk követendő módszert és eljárást, az egymás tevékenységét előmozdító szerepfelosztással, egymás tevékenységét egy több lépcsős folyamatban kiegészítve voltak képesek realizálni a rendszeres jogtalan eltulajdonítási szándékukat.

Miután pedig mind az üzletszerűség, mind pedig a bűnszövetség valamennyi törvényi előfeltétele a fentiek szerint maradéktalanul megvalósult, az elsőfokon eljáró bíróság mindenben helytállóan vont következtetést e két minősítő körülmény megállapíthatóságára nézve.

A II.r. terhelt vonatkozásában az elsőfokon eljáró bíróság által megállapított bűncselekmény minősítése tekintetében az ítélet tábla az elsőfokon eljáró ügyészség fellebbezésében szereplő okfejtéssel értett egyet.

Az ügyészi álláspont helytállóan mutatott rá arra, hogy az adott bűncselekmény elkövetésének lehetőségét felismerő IV.r. vádlott kizárólag a II.r. vádlott beszervezését, segítségének felajánlását követően fejtette ki egyéb viszonylatokban a felbujtói magatartását, az előzetes megállapodás alapján szervezeten végrehajtott lopás első érdemi mozzanata IV. és II.r. terhelt megegyezése volt, amellyel II.r. vádlott pszichikai bűnsegélyt nyújtott, majd ezt követően konkrét tevőleges segítség formájában fizikai bűnsegédi magatartást is megvalósított.

Minden szempontból helyénvaló ugyanis azon jogi értékelés, miszerint **II.r. vádlott** fenti magatartásával a bűncselekményből származó dolgok elrejtéséhez és a várt haszon realizálásához nélkülözhetetlen feltételt az előzetes felajánlása formájában biztosította valamennyi megállapított részselekmény tekintetében, márpedig olyan esetben, amikor valamely személy a bűncselekmény elkövetőjével előzetesen megegyezve működik közre a bűncselekményből származó előny biztosításában, e magatartásával az alapbűncselekményhez nyújt fizikai, illetőleg pszichikai segítséget, a tevőleges segítségnyújtás mellett erősíti társai szándékát.

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint nem bűnpártolást, hanem bűnsegélyt valósíthat meg a bűncselekmény elkövetőjével történt olyan előzetes megállapodás, amely a bűncselekményből származó előny biztosításában történő közreműködésre irányul. (BH. 2008/173. szám).

Az elsőfokú bíróság ítéletéből kikövetkeztethetően a törvényszék jogi álláspontja szerint azon magatartás eredményeként, hogy **IV.r. vádlott** és **V.r. vádlottak** a gyártósorról kikerült göngyölegekben felfalált alkatrészeket a későbbi kiszállítás érdekében a göngyölegraktár egy félreeső helyére tették, az általuk elkövetett bűncselekmény bejezetté vált, így ahhoz értelemszerűen II.r. vádlott sem tudott már bűnsegédként kapcsolódni. Utóbbi okfejtést az ítélet tábla nem osztotta, álláspontja szerint fenti magatartásukkal nevezett vádlottak nem fosztották meg végleges jelleggel a jogosultat a vagyontárgya feletti rendelkezési lehetőségtől, s ennek helyébe végleges jelleggel nem tudták a saját uralmi helyzetüket kialakítani, azaz ezen cselekményük önmagában még alkalmatlan volt a lopás bűncselekményének befejezettségi stádiumba juttatásához. Az ezzel ellenkező jogi álláspont ahhoz az eredményhez vezetne, hogy sem az I., sem a III.r. vádlottak cselekménye nem minősülhetne társtettesként elkövetett lopás büntetvényének, hiszen mindkettőjük magatartása ilyen módon a már befejezett lopáshoz kapcsolódna és egyúttal orgazdaság, illetőleg tárgyi bűnpártolás megállapításának alapjául szolgálhatna. Utóbbi következményeket azonban az elsőfokon eljáró bíróság ítélete figyelmen kívül hagyta.

Utóbbiakkal szoros összefüggésben az ügyészi álláspont arra is helytállóan mutatott rá, miszerint a II.r. vádlott már az első részselekménynél - előbb pszichikai, majd fizikai értelemben is - segített a társainak, ezt azonban további legalább két alkalom követte, ezek között a felrótt jogi minősítést megalapozó 151.611.450 Ft elkövetési értékű részselekmény is. Ehhez képest nem tartható az az álláspont, hogy II.r. vádlott valamennyi részselekményben pusztán orgazdaságot valósított volna meg, hiszen az első részselekménnyel kapcsolatos előzetes megállapodása, illetőleg a raktár biztosításával

kapcsolatos fizikai segítsége a további részcselekmények vonatkozásában már feltétlenül pszichikai és fizikai bűnsegélynek, nem pedig bűnpártolásnak vagy orgazdaságnak minősülne.

Fentiekre tekintettel II.r. vádlott vonatkozásában az orgazdaság helyett folytatólagosan, bűnsegédként (üzletszerűen és bünszövetségben) elkövetett lopás büntette megállapításának van helye.

Ugyanakkor a másodfokon eljáró bíróság osztotta a fellebbviteli főügyészség nyilvános tárgyaláson is fenntartott írásbeli indítványának a III.r. vádlott terhére megállapított vagyoni elleni bűncselekmény rendbeliségével kapcsolatos álláspontját. A 3. tényállási pontban rögzítettek szerint **III.r. vádlott** az **A. Kft.**-től 2007. novemberétől kezdődően - saját vállomása szerint is több éven keresztül, rendszeres, sorozatosan ismétlődő jelleggel - tulajdonította el a lakásában 2009. december 2. napján lefoglalt tárgyakat, és az utóbbi napon valósította meg terhelttársaival az **A. Kft.** sérelmére az 1. tényállási pontban írt bűncselekményt. Ezen tényállásokban írt cselekményei esetében tehát a folytatólagosság ismérvei maradéktalanul megállapíthatóak, III.r. vádlott azonos sértett sérelmére - az elkövetés körülményeiből is kimutatható módon egységes akaratelhatározástól vezetettve - ugyanolyan, illetőleg hasonló részcselekményeket, rövid időközökben, többször valósított meg, ebből következően az elsőfokon eljáró bíróság helytelenül különítette el a két tényállásban körülírt elkövetési magatartásokat, és állapított meg a folytatólagosság egysége helyett bűnhalmazatot.

Az ugyancsak **III.r. vádlott** terhére megállapított lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetével összefüggésben az ítéletábra nem értett egyet a vádlott felmentésére irányuló védelmi és ügyészségi indítványokkal.

A Btk. 325. § (1) bekezdés a.) pontja értelmében, aki lőfegyvert engedély nélkül megszerez vagy tart, illetőleg ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdésének a.) pontja szerint, aki kézilőfegyverhez, vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez tartozó, csekély mennyiséget meghaladó vagy más lőfegyverhez tartozó lőszert engedély nélkül megszerez vagy tart, megvalósítja a lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés büntetét.

A lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés különös részi tényállása keretdiszpozíció, amelynek egyes elemeit más jogszabályok, így alapvetően a fegyverekről és a lőszerekről szóló 2004. évi XXIV. tv. és a végrehajtásáról szóló 253/2004. (VIII.31.) Korm. rendelet határozzák meg.

A fegyvertörvény 3. § (1) bekezdés ca.) pontja értelmében többek között a tűzfegyver, a lőfegyvernek minősülő légfegyver tartásához a rendőrség által kiadott engedély szükséges.

A 3. § (2) bekezdése szerint az (1) bekezdés c.) pontjában meghatározott eszköz a tartására jogosító engedély birtokában szerezhető meg, a rendőrség az engedélyt visszavonja, ha a jogosult az abban meghatározott eszközt az engedély kiállításától számított kilencven napon belül nem szerzi meg.

A jogszabály 3/A. § (1) bekezdése értelmében a 3. §-ban meghatározott engedély abban az esetben adható meg, ha az engedélyt kérelmező természetes személy a rendészetért felelős miniszter rendeletében meghatározott, a fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelményeket teljesítette, illetőleg egyéb életkori és cselekvőképességi kritériumoknak is megfelel.

A fenti rendelkezésekből is nyilvánvaló, hogy a III.r. terheltől lefoglalt, lőfegyvernek minősülő eszköz tartásához a rendőrhatalóság által kiadott engedély volt szükséges, a III.r. vádlott ennek hiányában szerezte be és tartotta magánál - a fegyver és lőszer tartására, megtartására irányuló tartós birtoklása keretében - a tőle utóbb lefoglalt eszközöket. Ugyan 2005. évben elvégzett egy tanfolyamot, és eredményesen teljesítette a maroklőfegyver megszerzéséhez és tartásához előírt elméleti és gyakorlati vizsgát, a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint azonban az adott lőfegyver és lőszer tartására nem rendelkezett megfelelő engedéllyel. Az eredményes vizsgája alapján a fegyverkezelési jártasságnak ugyan birtokában volt, mindez azonban a fegyvertörvény már idézett 3/A. §-ának rendelkezései szerint csupán az egyik előfeltétele a rendőrhatalóság által kiadott fegyvertartási engedély megszerzésének, amelyre III.r. terhelt részéről nem került sor, a tőle lefoglalt lőfegyvert és lőszereket vitathatatlanul a szükséges engedély hiányában szerezte meg és tartotta magánál, azaz cselekménye a törvényi tényállás megvalósulása szempontjából mindenben diszpozíciószerű, egyúttal a szándékos bűnössége is aggálytalanul megállapítható.

A másodfokú felülbírálat során megállapíthatóvá vált az is az iratok tartalma alapján, hogy a Győri Járásbíróság **III.r.** vádlottal szemben bűnösségének megállapítása mellett próbára bocsátást alkalmazott, a próbaidő két éves tartama 2016. április 6. napjával telik el.

Figyelemmel arra, hogy a fentiek szerint a próbára bocsátott III.r. vádlott ellen a próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt, illetőleg azt megelőzően indult büntetőeljárás, a Be. 265. § (2) bekezdésének II. fordulata alapján a büntetőügyeket egyesíteni kellett.

A próbára bocsátott ügyeinek egyesítése tehát a fenti jogszabályhely értelmében kötelező, ennek elmaradása - jelen esetben önhibáján kívül - megalapozatlanná tette az elsőfokú bíróság ítéletét, mivel a megállapított tényállás hiányos, nem tartalmazza ugyanis a próbára bocsátást elrendelő határozatban megállapított tényállást.

A másodfokon eljáró bíróság a fenti megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében a próbára bocsátott ügyeit egyesítette, s ezen eljárási cselekmény lehetővé tette, hogy az iratok tartalma alapján a Be. 352. § (1) bekezdés a.) pontjának alkalmazásával a tényállást a próbára bocsátást elrendelő határozatban megállapított tényállással kiegészítse. A korábbi ítélkezési gyakorlat értelmében ilyen esetekben a próbára bocsátott cselekményeinek együttes felülbírálatát a Be. 354. §-ában meghatározott súlyosítási tilalom megakadályozta, ezért a másodfokú bíróság részéről az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének és az ügyek együttes elbírálására vonatkozó iránymutatásnak volt helye, illetőleg amennyiben annak a cselekménynek, amely miatt a terheltet próbára bocsátották, a terhére megállapított jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nem volt jelentősége, lehetőség mutatkozott a Be. 377. §-a alapján a próbára bocsátást elrendelő határozat hatályon kívül helyezésére és az eljárás megszüntetésére is.

Az ítélkezési gyakorlat megváltozására figyelemmel az átdolgozott 54/2007. BK. vélemény alapján azonban a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában ugyan súlyosításnak jelenleg sincs helye, az alkalmazott joghátrány helybenhagyására vagy enyhítésére viszont sor kerülhet; amennyiben pedig a másodfokú bíróság úgy ítéli meg, hogy az egyesítés elmaradása, illetőleg a tényállás fennálló megalapozatlansága lényeges hatással volt a büntetés kiszabására, mert súlyosabb joghátrány alkalmazásának lenne helye, úgy a Be. 375.

§ (1) bekezdés és 376. § (1) bekezdése alapján dönthet a hatályon kívül helyezés és az együttes elbírálásra történő iránymutatás mellett is.

Miután az ítélőtábla álláspontja szerint az ügyek egyesítésének hiánya és a fennálló megalapozatlanság nem volt lényeges hatással a joghátrány alkalmazására, súlyosabb szankció alkalmazásának a terhelttel szemben nem lenne helye, az ügyek egyesítése mellett a Btk. 66. § (1) bekezdés a.) pontja alkalmazásával a próbára bocsátást megszüntette és a Be. 330. § (4) bekezdése alapján a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezte, az ügyeket együttesen bírálta el és a terhelttel szemben halmazati büntetést szabott ki.

A fentiekre tekintettel az ítélőtábla az elbíráláskor hatályos törvény rendelkezéseit alkalmazva az elsőfokon eljáró bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatva a jogi minősítéssel kapcsolatos rendelkezéseket módosította, **I.r.**, II.r., IV.r. és V.r. vádlott által megvalósított bűncselekményt folytatólagosan elkövetett lopás büntettének (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba.) és bb.) pontok, (6) bekezdés b.) pont) minősítette, amelyet I. és V.r. vádlottak társtettesként (Btk. 13. § (3) bekezdés), II.r. vádlott bűnsegédként (Btk. 14. § (2) bekezdés), IV.r. vádlott pedig felbujtóként (Btk. 14.§ (1) bekezdés) követett el, míg **III.r. vádlott** által megvalósított bűncselekményeket a próbára bocsátással kapcsolatos, fentebb részletezett intézkedések meghozatala mellett folytatólagosan, társtettesként elkövetett lopás büntettének (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb.) pont, (6) bekezdés b.) pont), valamint löfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntettének (Btk. 325. § (1) bekezdés a.) pont) minősítette.

Az eltérő minősülés miatt új büntetés kiszabása vált indokolttá. Ennek során az ítélőtábla is figyelemmel volt az elsőfokon eljáró bíróság által helyesen feltárt enyhítő és súlyosító körülményekre, az előbbiek körén belül azonban ki kell emelni az időmúlás szerepét és nyomatékát.

Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4. napján kelt egyezmény 6. cikkelye szerint mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a bíróság tisztességesen, ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.

Magyarország Alaptörvénye is hasonlóképpen rendelkezik a XXVIII. cikkben, miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Törvényi kötelessége tehát a bíróságoknak az eljárások ésszerű időn belül való lefolytatása.

Jelen eljárásban azt kell megállapítani, hogy ez a követelmény sérelmet szenvedett, ugyanis hosszú idő telt el a bűncselekmények elkövetése óta, amely időtartam nem vonható az „ésszerű idő” kategóriájába, ugyanakkor a terhelteknek nem róható fel, hiszen nem az ő magatartásuk vezetett az eljárás elhúzódásához.

A másodfokon eljáró bíróságnak ezért - figyelemmel az EJEB jog és a Legfelsőbb Bíróság, majd a Kúria gyakorlatára - ezt az igen jelentős időmúlást, amelyhez hozzászámít az elsőfokú ítélet kihirdetése óta eltelt idő is, feltétlenül értékelnie kellett a büntetés kiszabása körében valamennyi vádlott vonatkozásában.

Összességében ugyan megállapítható, hogy a törvényszék által alkalmazott szankciók túlnyomórészt megfelelően szolgálták a speciálprevenció elve mellett az általános megelőzéssel összefüggő célkitűzéseket is, önmagában nem minősíthetők aránytalannak a terheltek személyiségében rejlő és az elkövetés konkrét körülményeiben is lelepleződő társadalomra veszélyességgel és a sorozatcselekmények jelentősebb tárgyi súlyával, ugyanakkor a fentebb már hivatkozottak szerint jelen ügyben az időmúlás rendkívüli mértékű, s az sem hagyható figyelmen kívül, hogy az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a jogerőre emelkedésig másfél évet is meghaladó idő telt el. A büntetés kiszabása körében a fentiek mellett az ítélőtábla nyomatékos enyhítő hatást tulajdonított különösen I. és IV.r. vádlottak részletes, tényfeltáró jellegű beismerő vallomásának, III.r. vádlott vonatkozásában a sorozat jellegű cselekménye tekintetében tett feltáró nyilatkozatainak, ezen túlmenően annak a körülménynek, hogy a társtettesi elkövetői minősítése mellett jórészt egyedüli tettesként valósította meg a sorozatcselekményét, továbbá valamennyi vádlott vonatkozásában azon ténynek, hogy a cselekményükkel okozott kár túlnyomórésztben a legfoglalással megtérült. Utóbbiakra figyelemmel valamennyi vádlottal szemben az alkalmazott joghátrányok enyhítése mutatkozott szükségesnek. E körben a másodfokon eljáró bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a büntetési tétel legkisebb mértéke valamennyi terhelttel szemben a büntetés kiszabásának elveire figyelemmel túl szigorúnak bizonyulna, ezért a bűncselekmények megvalósításában történt részvételük módját, elkövetői szerepüket, bűnösségük fokát súlyozva a Btk. 82. § (1) bekezdése, illetőleg (2) bekezdésének b.) pontja alkalmazásával valamennyiük vonatkozásában a büntetési tételnél enyhébb büntetést szabott ki. Megítélése szerint az irányadó büntetési tételkeret alsó határát jobban alulmúló, ámde a fennálló körülmények mellett súlytalannak egyáltalán nem tekinthető, általa alkalmazott büntetés elegendő, egyúttal azonban szükséges joghátrány is a terheltekkel szemben. A börtönbüntetések rendelkező részben írtak szerint megállapított tartamához megfelelően igazodik a közügyektől eltiltás másodfokú bíróság által meghatározott, az elsőfokú ítélethez képest csökkentett mértéke is. Az ítélőtábla által megállapított börtön végrehajtási fokozat I., II., IV. és V.r. terheltek vonatkozásában a Btk. 37. § (2) bekezdés a.) pontján, a közügyektől eltiltással kapcsolatos rendelkezés a Btk. 61-62. §-án alapul. III.r. vádlott tekintetében a kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata a Btk. 37. § (3) bekezdés a.) pontjának ac.) alpontja alapján fegyház lett volna, a Btk. 35. § (2) bekezdésében foglaltak alkalmazásával azonban az ítélőtábla lehetőséget látott a törvényben meghatározottnál eggyel enyhébb végrehajtási fokozat alkalmazására a bünteteskiszabási körülmények, elsősorban a jelentős időmúlás és az egyéb enyhítő körülményként értékelt tényezők figyelembevételével.

Az ítélőtábla valamennyi vádlott vonatkozásában a Btk. 38. § (1) és (2) bekezdés a.) pontja szerint rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

Figyelemmel arra, hogy az irányadó ítéleti tényállás szerint az első részcselekmény megvalósítását követően pár nappal IV.r. vádlott ténylegesen át is adta I.r. vádlott részére a megígért 70.000 Ft-ot, és a kötelező érvényű törvényi rendelkezés ellenére az elsőfokon eljáró bíróság elmulasztott intézkedni a vagyonelkobzás tárgyában, ezen rendelkezést az ítélőtábla a másodfokú felülbírálat során a Btk. 74. § (1) bekezdés a.) pontjának

alkalmazásával pótolta, és az I.r. vádlott által a bűncselekmény elkövetésével összefüggésben szerzett, bűnös úton elért vagyongyarapodásra vagyoneklobzást rendelt el.

Helytállóan mutatott rá a fellebbviteli főügyészség átirata arra, hogy **IV.r. vádlott** ténylegesen nem 2010. március 4. napjáig volt előzetes letartóztatásban, erre figyelemmel az ítélet tábla az előzetes fogvatartásban töltött idő utolsó napjának korrigálásával, a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazása mellett pontosította az elsőfokú ítéletnek az előzetes fogvatartás adataival, illetőleg annak a kiszabott szabadságvesztésbe történt beszámításával kapcsolatos rendelkezéseit.

Arra tekintettel, hogy az elsőfokon eljáró bíróság költségviseléssel kapcsolatos rendelkezéseivel szemben a büntetőeljárás során III.r. vádlott védelmével összefüggésben felmerült 31.875 Ft kirendelt védői díj, illetőleg a felmentéssel érintett vádponttal kapcsolatos tanúkötség 5.000 Ft-os összege helyesen a magyar állam terhére marad, továbbá az egyetemleges költségek között elszámolt értékecselői szakértői díj 21.717 Ft-os összege kizárólag III.r. vádlott terhére írható, a másodfokon eljáró bíróság a fentiek szerint pontosította a III.r. vádlottat, illetőleg a valamennyi terheltet egyetemleges terhelő bűnügyi költség összegét, illetőleg állapította meg a magyar állam által viselt költségösszeget.

A fentiekre figyelemmel tehát a jelzett vonatkozásokban az ítélet tábla az elsőfokon eljáró bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, az elsőfokú ítélet egyebekben törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a III.r. vádlott személyi igazoló okmányának számát, lakóhelyét, a IV.r. vádlottal kapcsolatos előzetes fogvatartási adatokat, illetőleg nevezett vádlott lakó- és tartózkodási helyét pontosította.

Az ítélet tábla a Be. 381. § (1) bekezdése alkalmazásával állapította meg a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összegét, és rendelkezett annak viseléséről is.

Győr, 2015. február 11. napján

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

Dr. Németh Balázs sk.
a tanács tagja, előadó

. Vajda Edit sk.
a tanács tagja

Z á r a d é k :

Ez az ítélet és a Tatabányai Törvényszék 4.B.71/2012/37. számú ítéletének meg nem változtatott része I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlott vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2015. február 11. napján

. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Kiadó: